

MAMY PRAWO PROTESTOWAĆ!

poradnik dla nękanych
przez Policję

TWOJE PRAWA NA PROTEŚCIE

Masz prawo protestować! Ale co możesz zrobić, a czego unikać?

Na demonstrację możesz:

- » przyjść z transparentami,
- » krzyczeć hasła, śpiewać, tańczyć,
- » wolno Ci nagrywać i robić zdjęcia - także funkcjonariuszom,
- » możesz zasłaniać swoją twarz.

Gdy już spotkasz się z policją możesz:

- » odmówić przyjęcia mandatu (później sprawa trafi do sądu),
- » złożyć zażalenie na działania policji.

Niestety idąc na demonstracje musisz także pamiętać o swoich obowiązkach. Powinno się:

- » wykonywać polecenia osoby przewodniczącej zgromadzeniu lub policji,
- » opuścić zgromadzenie po jego rozwiązaniu,
- » dać się wylegitymować.

Na demonstracji złamiesz prawo jeśli:

- » będziesz mieć przy sobie broń lub niebezpieczne przedmioty,
- » będziesz spożywać alkohol,
- » znieważysz lub zaatakujesz policjanta,
- » przeszkadzać w przebiegu innych zgromadzeń.

Pamiętaj, to ty decydujesz jak się będziesz zachowywać na zgromadzeniach i od tego zależy czy spotkają Ciebie jakieś konsekwencje.

POLICJA NA PROTESTACH

Policja na zgromadzeniu jest od zapewniania bezpieczeństwa protestującym i pilnowania porządku. Jeśli już podejmuje jakieś działanie musi być ono konieczne, a także proporcjonalne.

Policja na zgromadzeniu może:

- » wydawać polecenia,
- » rejestrować jego przebieg.

Jeśli zajdzie taka konieczność, może też:

- » wylegitymować,
- » wezwać do rozejścia się,
- » ukarać mandatem,
- » zatrzymać,
- » poddać kontroli osobistej,
- » używać siły i innych środków przymusu bezpośredniego (np. kajdanek).

Policja ma też obowiązki. Musi:

- » być w kontakcie z osobą organizującą zgromadzenie
- » ostrzegać przed podejmowanymi działaniami
- » w razie podejmowania czynności poinformować o prawie do zażalenia

Użycie siły przez policję, ale także zatrzymanie czy kontrola osobista powinna być używana w ostateczności i tylko i wyłącznie po uprzednim uprzedzeniu. Wszystko to musi się jednak odbywać z poszanowaniem godności i praw człowieka.

WYLEGITYMOWANIE

Aby zostać wylegitymowanym, nie musisz być podejrzany o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia.

Policjant legitymujący lub zatrzymujący Cię ma obowiązek:

- » podać swój stopień, imię i nazwisko w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych,
- » podać podstawę prawną i przyczynę pojęcia czynności służbowej,
- » w przypadku gdy legitymujący policjant jest nieumundurowany ma on także obowiązek okazać swoją legitymację służbową.

Policjanci mogą ustalić Twoją tożsamość na kilka sposobów:

- » na podstawie dokumentu tożsamości ze zdjęciem oraz numerem i serią (np. dowód osobisty, paszport, prawo jazdy),
- » w oparciu o oświadczenie innej osoby, pod warunkiem że ta osoba okaże dokument tożsamości,
- » funkcjonariusz może odstąpić od wylegitymowania Ciebie jeśli Ciebie zna.

Policjant dokumentuje wylegitymowanie w notatniku służbowym lub w notatce służbowej. Odmowa podania danych lub podanie fikcyjnych danych osobowych może skutkować grzywną, a także może być podstawą do zatrzymania.

Policjant po zakończeniu tych czynności musi poinformować nas o prawie do złożenia zażalenia na sposób przeprowadzenia czynności do właściwego miejscowo prokuratora.

MANDAT

W razie popełnienia przez uczestnika zgromadzenia wykroczenia, funkcjonariusz Policji może ukarać go mandatem w wysokości do 500 złotych.

Możesz odmówić przyjęcia mandatu. W przypadku odmowy przyjęcia mandatu, funkcjonariusz Policji kieruje do sądu wnioskiem o ukaranie. Sprawa może trafić do sądu również wówczas, gdy funkcjonariusz Policji nie zdecyduje się na ukaranie uczestnika mandatem, lecz od razu skieruje wniosek o ukaranie.

KONTROLA OSOBISTA

Kontrola osobista jest dopuszczalna jedynie w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa.

Policjant ma obowiązek szanować godność przeszukiwanej osoby. Kontrola osobista powinna być dokonywana przez osobę tej samej płci oraz powinna się odbywać w miejscu niedostępnym dla osób postronnych.

Podczas kontroli osobistej może być obecna osoba wskazana przez funkcjonariusza. Może też być obecny ktoś wskazany przez osobę kontrolowaną.

Policjant dokumentuje czynności służbowe w notatniku służbowym lub w notatce służbowej.

Protokół z kontroli osobistej sporządzany jest na żądanie. Nie zapomnij o tym!

ZATRZYMANIE I PRZESŁUCHANIE

Policjant może zatrzymać tylko osobę stwarzającą w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia. Zatrzymać osobę można tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezcelowe lub nieskuteczne;

Osoba zatrzymana, może być "okazywana" (pokazywana innym w celu rozpoznania), fotografowana lub mogą być od niej pobrane odciski palców tylko wtedy, gdy jej tożsamości nie można ustalić w inny sposób

Osobie zatrzymanej w razie potrzeby, należy niezwłocznie udzielić pierwszej pomocy lub poddać badaniu lekarskiemu.

Wszelkie czynności dokonane w związku z zatrzymaniem muszą być przeprowadzone w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostają podjęte.

Legitymowanie i zatrzymanie to nie to samo. Osoba legitymowana, która nie stawia oporu, ma prawo się domagać, aby czynność ta przebiegała bez naruszania jej wolności osobistej. Jeśli legitymowanie przedłuża się ponad rozsądne granice i de facto przekształca się w zatrzymanie, osoba legitymowana może zaskarżyć taką czynność do sądu.

Jeśli dochodzisz do sytuacji, w której jesteś zatrzymany/zatrzymana, funkcjonariusze zaprowadzą cię do samochodu policyjnego. Funkcjonariusze mogą zatrzymać cię w samochodzie w celu ustalenia twoich danych osobowych lub od razu zabrać do jednej z pobliskich komend.

Policja ma obowiązek poinformować cię o powodzie zatrzymania – zapamiętaj co ci powiedzą. Policja poprosi cię również o podpisanie wydrukowanego pouczenia o twoich prawach.

Zostaną ci odebrane wszystkie przedmioty, które masz przy sobie. Policja powinna stworzyć listę zabranych do depozytu rzeczy i dać ci ją do podpisania. Nie masz obowiązku podpisywać żadnego z tych dokumentów, ale nadal masz prawo do ich kopii.

Pierwszą rzeczą jaką musisz zrobić po zatrzymaniu to skontaktować się z prawnikiem lub prawniczką. Przez telefon podaj wyłącznie swoje dane, komisariat na którym jesteś przetrzymywana/ przetrzymywany i powód zatrzymania podany przez policję. Masz prawo nie zgodzić się na przesłuchanie do momentu przyjazdu prawnika.

Przesłuchanie to moment, w którym policja zadaje ci pytania dotyczące zdarzenia, w którym brałeś/ brałaś udział lub pytania dotyczące zarzutów, jakie chcą ci postawić. Przesłuchanie może być nagrywane.

Jedynymi zadaniami, jakie powinieneś/powinnaś powiedzieć podczas przesłuchania to: „Odmawiam składania wyjaśnień”, i „Odmawiam złożenia podpisu”. Policja ma obowiązek spisać protokół i dać ci go do wglądu i podpisania. Nie masz obowiązku podpisywać protokołu przesłuchania. Nie rób tego! Zażądaj jego kopii.

Na komendzie możesz być zatrzymany/zatrzymana do 48 godzin. Po tym czasie policja musi cię zwolnić lub złożyć wniosek do sądu o osadzenie w areszcie śledczym.

WYPRAWKA

Miej ze sobą:

- » ubranie do pogody (czarne jest w modzie),
- » wygodne buty,
- » raczej plecak niż torebka,
- » woda i jedzenie,
- » leki przyjmowane na stałe,
- » maseczka/chusta,
- » chusteczki dekontaminacyjne/sól fizjologiczna,
- » marker/długopis do zapisania numeru do pomocy prawnej albo grupy antyrepresyjnej,
- » telefon i powerbank,
- » dokument tożsamości.

W domu zostaw:

- » zwierzaki,
- » szkła kontaktowe i makijaż (tylko utrudnią zmycie gazu pieprzowego).

Działanie realizowane jest przez Fundację Równość.org.pl z siedzibą w Krakowie z grantu Fundacji im. Stefana Batorego w ramach Funduszu Praw Kobiet.

POLICJA CIĘ ZATRZYMAŁA?

POTRZEBUJESZ WSPARCIA PRAWNIKÓW?

ZADZWOŃ NA MAŁOPOLSKI NUMER

ANTYREPRESYJNY:

+48 12 881 02 29